



**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. II. An, & qualiter Superiori loci dispensare possit cum vagis, &
forensibus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

1112. Responderi etiam potest cum Abbate in cit. c. *Ad nostras*, n. 5. & c. *Ex literis*, de probat. à n. 11. assignatam à Pontifice rationem in hoc textu, quòd *debeat esse personalis distinctio inter dantem, & accipientem*, non esse generaliter accipiendam; sed tantum *in ea materia beneficiorum*; cum non sit conveniens, ut Prælati, beneficiorum distributor, sibi ipsi conferat, tum ad cavendam terreni lucri cupiditatem; tum beneficiorum in una persona pluralitatem; cum per hoc divinus cultus diminuatur. Eandem solutionem habet id, quod adducitur ex cit. Clem. II. & L. 1. loquitur enim solum *in certa, non autem ea materia*, de qua in præfens quæstio est. Ad hoc autem, quod in fine object. n. 1107. dicitur, sequi, quòd Superior valens subditos suos liberare à censuris, etiam posset se ipsum. R. N. sequam censuræ tolli non possunt nisi *absolutione*; absolutio autem est quædam *sententia, & actus jurisdictionis contentiosæ*, quæ non exercetur in se ipsum, sed in alium; nemo enim à se ipso cogi, sententiarum, absolvi, aut condemnari potest.

1113. Instabis: ergo saltem se absolvere poterit ab irregularitate, depositione, & alijs inhabilitatibus, à quibus potest suos subditos. R. cum distinctione, & concedo illatum, quando ea, de quibus loquitur, sunt ab ipso jure non præcisè ad Prælatos restricta; non autem, quando sunt per sententiam ab homine, vel à jure tantum pro Prælati. Ratio primi est, quia altior Superior potuit subordinato committere vices suas, ut cum suis subditis, & secum ipso dispense in omnibus pœnis, & irregularitatibus, quæ sunt à jure communiter, hoc est, non præcisè ad Prælatos restricta; & ne deterior sit subditis, sic concessisse merito præsumitur. Ratio secundi est, quia præsumi non potest potestas Prælati ab altiori Superiore commissa, quòd Prælati immediatè, aut mediatè per alium à se electum, possit se liberare à pœnis præcisè restrictis ad Prælatos; ex hoc enim ei negato non evaderet deterior subditis quoad communem favorem; imò probabilius est, nec commissam illis potestatem dispensandi cum subditis in his, quæ per sententiam specialiter latam ab homine incurruntur; cum hoc obstet virtuti coactivæ, quam habet imponens

ejusmodi pœnas, quin communiter eam alijs committant.

1114. Ad id, quod dicitur, neminem sibi subijci, quod tamen fieri deberet, si Superior secum ipso dispensare posset in aliquo. R. id fallere quoad actus jurisdictionis voluntariæ, ut præmissum est; nec universim procedere spectatà naturâ rei; sed solum in certis casibus; in alijs autem solum dispositione juris. Deinde ad summum sequitur, quòd Superior, & subditus, dans, & accipiens, in casu præfentis controversiæ non possit esse idem realiter, & juridicè; secus, idem realiter, sed non juridicè. Nam Superior liberans communitatem aliquam, seu dispensans in aliqua lege, potest eo ipso etiam gaudere tali dispensatione, tanquam pars communitatis dispensatæ; & tamen in quantum dispensans, & dispensatus, est idem realiter, sed non juridicè. Sic, cum Episcopus in sua diecesi dispensat cum communitate, ut non teneatur jejunare in pervigilio S. Mathiæ, incidente in feriam tertiam dierum antecineralium, & satisfaciatur Sabbato antecedente Dominicam Quinquagesimæ, licitè non jejunet cum dicta communitate illâ feriâ tertiam; quia in quantum pars communitatis dispensatæ non consideratur ut Superior communitatis.

§. II.

An, & qualiter Superior loci dispensare possit cum vagis, & forensibus?

1115. DE vagis communis tenet, eos posse dispensari ab eo loci Superiore, ubi actu sunt; quia, cum non habeant certum domicilium, seu habitationem permanentem, vi cuius certo Superiore permanenter subditi sint, ratione transitus per locum aliquem, subijciuntur Superiore loci, in quo transeunter sunt; ergo in quibus dispensare potest cum suis subditis, in ijs etiam dispensare poterit cum vagabundis; ita Sanchez l. 3. de matrim. D. 25. n. 5. Lessius l. 2. de Just. c. 40. D. 18. n. 121. Et ideo n. 582. tanquam probabilius tenuimus, vagos teneri etiam legibus municipalibus locorum, per quæ transeunt.

1116. Difficultas est de forensibus, & peregrinis. Nam aliqui tenent, peregrinos, & forenses,

forenses, etiam si brevis tempore morentur in aliquo loco, posse à dicecesano illius loci dispensari in legibus, votis, & juramentis, sicut possunt reliqui ejus subditi; sic Basilius de Leon. l. 8. c. 5. n. 7. Alij requirunt, quòd illuc veniant, animò ibi habitandi tempore diuturno; quia sic habent quasi domicilium; ita Sanchez l. 3. matr. D. 23. à n. 12. alij requirunt, ut in tali loco sit domiciliaris; quia secus non est ejus Parochianus, nec verè subditus; sic Barbosa p. 2. de potest. Episcopi, allegat. 36. n. 18. quamlibet harum opinionum satis probabilem censet Castropalaus P. 1. tr. 3. D. 6. p. 7. §. 2. n. 5.

1117. Caterùm conformiter ad ea, quæ à n. 581. respondimus ad quæstionem, *qua ratione lege, seu statuto teneantur forenses, & peregrini?* probabilius videtur i. eos ab Ordinario loci dispensari posse in legibus, quibus peregrini ligantur, municipaliibus, & statutis locorum, per quæ peregrinantur; sicut enim ad rectam gubernationem pertinet curare posse, ut omnes in eo loco commorantes, legem observent; ita etiam pertinet, posse cognoscere, an obligatus lege, petens dispensari, justam exemptionis causam afferat? & si talem esse deprehendat, ab onere talis legis secundùm exigentiam causarum eximat; aliàs enim peregrinus ratione brevis inibi moræ plus gravaretur, quàm cives ratione incolatùs perpetui; nam hi cum onere obligationis à suo Superiore solvi possent ab onere imposito; non isti.

1118. Dixi: *quibus ligantur.* Nam etsi communiter Authores doceant, in sex casibus, de quibus agimus à n. 570. forenses teneri statutis localibus; sub lite tamen inter Doctores est, ut notavimus à num. cit. an extra illos sex casus teneantur statutis, & municipali lege locorum, per quæ transeunt? & quamvis probabiliter affirmativam sequatur Castropalaus *ibid.* relatus; æquè tamen probabilis est negativa, quando statuta localia respiciunt commune bonum duntaxat generale, de quo V. dicta à n. 571. & seq.

1119. Videtur 2. valde probabile, cum peregrinis Ordinarium loci posse dispensare in legibus communibus, in quibus potest cum suis subditis; ita Castropalaus *cit.* D. 6. p. 7. §. 2. n. 5. Cùm enim obvenire possit casus, quod peregrinus in loco, per què

transit, ex causa sufficiente pro dispensatione, indigeat ejus auxiliò; & puniri possit ab Ordinario loci propter transgressionem legis communis etiam in ejus territorio factam, non est, unde non subjiciatur eidem in ordine ad dispensationem in communi lege; cùm sic sufficienter sit subditus ad hunc effectum.

Dices: Congregatio Concilij, prout refert Farinacius, *sess.* 24. c. 6. declaravit, forenses, & peregrinos posse absolvi ab Ordinario loci, quæ transeunt; non tamen dispensari. R. 1. juxta doctrinam traditã de declarationibus dictæ Congregationis n. 917. Resp. 2. Castropalaus *cit.* n. 2. id non esse, quia deficit jurisdictio, & potestas ad concedendam dispensationem, sed quia regulariter deficit causa requisita. R. 3. ly, non posse dispensari, in ea declaratione sufficienter salvari, negata talibus Ordinarijs dispensandi facultate, quæ illis tribuitur *indefinitè*, etiam in votis, &c.

Videtur 3. probabilius, peregrinos, & forenses in votis, juramentis, aut alijs impedimentis *singularibus* non posse dispensari ab Ordinario loci, quæ transeunt; ita Suarez l. 6. de voto c. 11. n. 11. & complures alij relati à Sanchez *cit.* l. 3. D. 23. n. 11. Rationem reddit Castropalaus *cit.* n. 6. quia hæc potestas & jurisdictio multùm pendet ex consuetudine; si ergo per consuetudinem, ex qua pendet ea jurisdictio dispensandi in votis, juramentis, & alijs impedimentis particularibus, non sufficiat subiectio *habitualis transeuntis*, aut *solum longioris commorationis*; quæ tamen non faciat *domiciliarem*, in non domiciliarem ea jurisdictio exerceri non poterit; at non sufficere subjectionem, nisi *domiciliarem* pro ejusmodi dispensatione, probabilius reddunt plures Cardinalium declarationes, quas refert Garcia de beneficio. p. 11. c. 10. n. 139. requirentes in ordine ad hoc, *subjectionem titulo domicilij*, quod non contingit sine animo ibi perpetuò manendi, ut constat ex L. nihil interest, 25. ff. de captiv. & postlimin. revers. ibi: *neque enim satis est, corpore domum quem rediisse, si mente alienus est.*

Neque paritas à Sacramentis pœnitentiæ, ac Eucharistiæ, quæ Ordinarius loci ministrare potest peregrinis eò transeuntibus, sumi potest ad votorum & similitum relaxationem; nam quoad illa propter

1120.

1121.

1122.

pter ipsorum necessitatem adest Ordinari-
orum concessio, ut ex communi usu con-
stat; secus quoad vota, juramenta, vel im-
pedimenta specialia; nisi merito præsumi
possit ob urgentem hic & nunc necessi-
tatem, quæ non patitur recursum ad Or-
dinarium domiciliarem. Sed tali casu
Ordinarius loci ageret cum ejusmodi pe-
regrino solum ex præsumpta voluntate
Ordinariorum, ad quos hic pertinet ratio-
ne domiciliij.

1123. Dices: c. cum nullus, de temporib. ordi-
nat. in 6. dicitur, quod nullus Clericum
alienæ Parochiæ debeat, præter Superioris
licentiam, ordinare; cum ergo textus sin-
gulariter de Sacramento Ordinis requirat
licentiam Superioris (quo nomine intelli-
gitur is, in cujus diocesi promovendus do-
micilium habet) ad reliqua Sacramenta
recipienda, & dispensationes obtinendas
tacitè insinuare videtur Superiorem habi-
tationis saltem diurnæ sufficere. R. C.
ant. N. conseq. quia in dato c. non erat
quæstio universalis circa jurisdictionem
Ordinariorum in homines alienæ dice-
cesis; sed solum particularis, an, ut quis
licitè recipiat, & alter conferat Sacramen-
tum Ordinis, sufficiat qualiscunque subje-
ctio ordinandi ad ordinantem? & respon-
sum est, quod non, sed requiri, quod vel
sit ejus diocesanus habitatione, ac domi-
cilio; vel legitima licentia, & dimissione
Superioris diocesanæ ad alium.

§. III.

An Metropolitanus dispensare possit cum
subditis suorum Suffraganeorum?

1124. **S**uppon. 1. quod Metropolitanus nul-
lam habeat jurisdictionem in subditos
suorum Suffraganeorum extra casus in ju-
re concessos, ut dicitur in c. Pastoralis 11.
de offic. Ordinar. ubi habetur, quod Ar-
chiepiscopus causam, ad se per appella-
tionem delatam, committere possit sub-
ditis sui Suffraganei; non tamen possit in-
vitum compellere ad eam suscipiendam;
cum, exceptis quibusdam casibus, nullam
habeat potestatem. Idem expressè dicitur
in c. 1. de foro compet. in 6. per complures
§. §. & alibi.

1125. Suppono 2. casus, in quibus Metro-

litanus in subditos suorum Suffraganeo-
rum jurisdictionem exercere possit, esse
sequentes. 1. si causa per appellationem
ad ipsum devolvatur, ut dicitur c. 1. de
offic. Legat. ibi: licet Archiepiscopus me-
tropolitico jure audire non debeat causas
de Episcopatibus vestris, nisi per appella-
tionem deferantur ad eum; quod etiam
habetur c. duo, 9. de offic. Jud. Ord. nisi per
consuetudinem, vel privilegium habeat,
ut etiam extra casus in jure concessos in
eos jus dicere possit. Secundus casus est,
quando res ad ipsum devolvitur propter
negligentiam Suffraganeorum; sic gloss.
in cit. c. Pastoralis, V. Exceptis. Hujus
porro negligentia casus complures refert
Barbosa in c. Pastoralis, à n. 8. cum primis
autem Quaranta in Summa Bullarij, V.
Archiepiscopi auctoritas. Tertius est, cum
ipse Archiepiscopus visitat dioceses suo-
rum Suffraganeorum. Nam tali casu pro-
cedit ut Superior; sed hoc limitat Castro-
palus cit. P. 1. tract. 3. D. 6. p. 7. §. 3. n. 2.
ut censeatur Superior ad absolvendum, non
dispensandum. Nam in c. fin. de censibus
in 6. expressè habetur, Archiepiscopum
in visitatione suæ Provinciæ (quam libe-
rè suscipere potest, etiam si sui Suffragane-
i non sint negligentes) posse audire con-
fessiones omnium, absolvere, & peniten-
tias imponere; quin fiat mentio faculta-
tis dispensandi.

Ex dictis colliges 1. Archiepiscopum
cum subditis suorum Suffraganeorum
posse dispensare in casu ad se per appella-
tionem devoluto, si in eodem dispensare
possit cum suis. Nam in ejusmodi casu
est eorum Ordinarius Superior, & Judex,
per n. 1125. Collig. 2. Archiepiscopum
non posse dispensare cum subditis sui Suf-
fraganei, dum visitat provinciam ex num.
1125. nisi hoc exigeret urgens necessitas,
quæ sufficit, ut jure extraordinario tunc
procedat juxta dicta in præmissis; & l. 4.
a n. 2043. nec etiam ex hoc, quod re-
mittatur ad illum extra casum appella-
tionis legitimæ, vel devolutionis ob injusti-
tiam, aut negligentiam sui Ordinarij.
Nam sola remissio ad illum non est
justus titulus prorogandi ju-
isdictionem.

